



UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se



Vilja, kunna och förstå

Nationell utbildning i strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik



UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

Vilja, kunna och förstå

Nationell utbildning i strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik

Förord

Inför verksamhetsåret 2010 fick Ungdomsstyrelsen ett regeringsuppdrag (IJ2009/2272/UF) att genomföra riktade utbildningsinsatser till personer som har en samordnande roll för det lokala ungdomspolitiska arbetet i kommunerna. Syftet var att skapa möjligheter för erfarenhetsutbyte för deltagarna samt att öka kunskapen om det nya ramverket för ungdomspolitiken som EU:s medlemsländer kommit överens om (Rådsresolution 15131/09), och den nya strategin för den nationella ungdomspolitiken (Regeringens strategi för ungdomspolitiken 2009/10:53) som regeringen beslutat om 2009.

Inom ramen för uppdraget fick Ungdomsstyrelsen även uppdraget att undersöka möjligheterna att stimulera ett nationellt chefsnätverk eller en utökad dialog mellan kommunala chefer med ansvar för demokrati- och inflytandefrågor inom ungdomspolitiken.

Den här rapporten redogör för hur Ungdomsstyrelsen utfört uppdraget och genomfört utbildningen: Strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik, och initierat den Tankesmedja bestående av ett antal kommunala chefstjänstemän kring temat Ungas inflytande. Utöver beskrivning av dessa aktiviteter diskuterar Ungdomsstyrelsen frågan om framtida kompetensbehov inom det ungdomspolitiska fältet.

Vår förhoppning är att denna rapport ska tjäna som underlag till vidare insatser för kompetensförsörjningen inom det ungdomspolitiska området, nu och framöver.

Per Nilsson
generaldirektör, Ungdomsstyrelsen

Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Från samordnare av unga till samordnare av ungdomspolitik.....	6
2	Strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik	9
2.1	Idéseminarium	9
2.2	Nationell utbildning, strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik... ..	10
	Kursens utformning.....	10
	Utfall – genomförande	11
	Utvärdering.....	12
	Uppföljning i projektgruppen	13
	Deltagarnas strategier	14
3	Tankesmedjan	15
3.1	Nya utmaningar i inflytandearbetet för unga	15
3.2	Rundabordssamtal	15
3.2.1	Tankesmedjan bildas.....	16
3.2.2	Genomförande och utfall.....	16
3.2.3	Resultat	18
4	Fortsatta utbildningsinsatser	19
4.1	Ungdomsstyrelsens förslag.....	20
5	Referenser	21
6	Bilagor	22

1 Inledning

Inför verksamhetsåret 2010 fick Ungdomsstyrelsen i uppdrag av regeringen (IJ2009/2272/UF) att genomföra utbildningsinsatser till personer som har en samordnande roll för det lokala ungdomspolitiska arbetet i kommunerna. Syftet var dels att skapa möjligheter för erfarenhetsutbyte mellan deltagarna dels att öka kunskapen om det nya ramverket för ungdomspolitiken som EU:s medlemsländer kommit överens om (Rådsresolution 15131/09) och den nya strategin för den nationella ungdomspolitiken (2009/10:53) som regeringen beslutat om 2009.

Ungdomsstyrelsen har planerat och genomfört utbildningen Strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik med utgångspunkt i den utveckling som det ungdomspolitiska fältet genomgått. Målgruppen för utbildningen har varit tjänstemän med en samordnande roll och ansvar för det ungdomspolitiska fältet. Vi har också bjudit in tjänstemän som arbetar regionalt med utvecklingen av en regional ungdomspolitik. Utbildningen har syftat till att ge såväl teoretisk som praktisk kunskap inom det ungdomspolitiska fältet och om hur man konkret kan arbeta strategiskt inom detta område. En bärande tanke i uppdraget är att ungdomars villkor påverkas av beslut inom alla samhällsområden som fattas såväl lokalt som nationellt och internationellt. Kunskapsöverföring mellan dessa nivåer är därför av stor vikt för det ungdomspolitiska arbetet.

Inom ramen för uppdraget fick Ungdomsstyrelsen även i uppgift att undersöka möjligheterna att stimulera ett nationellt chefsnätverk eller en utökad dialog mellan kommunala chefer med ansvar för demokrati- och inflytandefrågor inom ungdomspolitiken. Ungdomsstyrelsen har därför initierat en tankesmedja, med en grupp chefstjänstemän.

Denna rapport redogör för hur Ungdomsstyrelsen genomfört utbildningen, Strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik, som genomförts med kommunala tjänstemän. Vi redogör också för arbete med den tankesmedja bestående av ett antal kommunala chefstjänstemän som träffats under året kring temat ungas inflytande samt möjliga vägar för fortsatt dialog och erfarenhetsutbyte med gruppen chefstjänstemän. Ungdomsstyrelsen redovisar innehållet för båda dessa aktiviteter, deltagare och resultat samt de slutsatser som Ungdomsstyrelsen konstaterar utifrån att ha arbetat med uppdraget.

I rapportens andra kapitel redovisas utbildningen, därefter redovisas tankesmedjan i kapitel tre. Rapporten avslutas med slutsatser och förslag på hur vidare utvecklingsarbete skulle kunna bedrivas.

1.1 Från samordnare av unga till samordnare av ungdomspolitik

Det har skett en hel del förändringar inom det ungdomspolitiska området från och med senare delen av 1990-talet, inte minst i kommunerna. En stor del av de politiska beslut som påverkar ungas levnadsvillkor fattas, och genomförs, i kommunerna. Traditionellt har de ungdomspolitiska frågorna i den kommunala organisationen oftast legat inom kultur och fritidsområdet. Från början av 1980-talet och fram till 2010 har den kommunala nämnd- och förvaltningsorganisationen förändrats radikalt och en variation i var ungdomsfrågorna har sin hemvist har uppstått. Antalet kultur- och fritidsnämnder har minskat och nya nämnder och förvaltningar har vuxit fram inom området barn, unga och utbildning. Införandet av uppdrags- och beställarorganisationer på vissa håll i landet har också förändrat strukturen för hur ungdomsfrågorna hanteras.

Från mitten av 1990-talet har kommunernas aktivitet vad gäller lokalt ungdomsinflytande tagit fart. Nya tjänster som, byråkratilotsar och ungdomssamordnare, har inrättats tillsammans med att nya former av inflytandeforum utvecklats för att stärka den lokala demokratin. De nya tjänsterna hade till en början i uppgift att stödja unga i deras verksamheter, till exempel ungdomsråd, till att ta egna initiativ och i att driva frågor gentemot kommunala beslutsfattare. Byråkratilotsen och ungdomssamordnaren skulle fungera som länk mellan unga och beslutsfattare och hjälpa ungdomarna att navigera i den kommunala organisationen. Ganska snart stod det klart att engagemang och inflytande inte kan utvecklas isolerat utan förutsätter ett sammanhang där det finns reella frågor att lösa och ta ställning till. Allt eftersom konstaterades att bredden av frågor som unga var intresserade av krävde engagemang från flera sektorer. Ett ökat krav på nämnder och förvaltningar lyftes fram. I många kommuner resulterade det i att man försökt skapa en systematik i hur ungas initiativ och frågor ska hanteras i kommunen. Ett tydligare ansvar lades på kommunens nämnder och förvaltningar. Den heterogena gruppen unga, med ett brett åldersspann, olika kön och livsvillkor som skiljer, visade sig också vara svåra att fånga upp inom de forum som utvecklades.

Kompletterande insatser för att få en mer heltäckande kunskap om ungas levnadsvillkor och på hur de ser på sin vardag har utvecklats idag. Allt fler kommuner har delvis med anledning av detta börjat bygga strukturer för att följa upp ungas levnadsvillkor mer systematiskt, till exempel via undersökningar, parallellt med ett utvecklat system med årliga forum där unga och beslutsfattare möts. Ungdomsstyrelsens enkät Lupp¹ har blivit ett efterfrågat verktyg för kommunerna i deras arbete för att öka sin kunskap om unga. I en del kommuner används fokusgrupper och ungdomspaneler medan andra kommuner inrättar checklistor för att säkra att ett barn- och ungdomsperspektiv tas i beaktande i frågor som de berörs av. Utvecklingsarbetet för att öka ungas delaktighet och inflytande i kommunen har tvingat fram ett tydligare sektorsövergripande perspektiv på ungdomsfrågor vilket också förändrat ungdomssamordnarens arbetsfält och funktion. Nya strukturer och system kräver anpassning av det befintliga. Utvecklingen av lokal ungdomspolitik och vad den inbegriper skiljer sig i stor utsträckning mellan kommunerna vilket återspeglar sig i ungdomssamordnarnas uppdrag.

¹ Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och är ett elektroniskt enkätverktyg som Ungdomsstyrelsen tillhandhåller till kommunerna för att de ska kunna ta reda på hur ungas situation ser ut lokalt.

En generell utveckling av dessa tjänster är att de gått från att ha varit samordnare av unga till att samordna och utveckla kommunens ungdomspolitik.

Ungdomssamordnare och ungdomsstrateger är exempel på nya tjänster som vuxit fram sedan mitten av 1990-talet. Andra tjänster som dykt upp inom den kommunala organisationen är demokratisamordnare och demokratiutvecklare liksom hälsosamordnare och drogsamordnare som också verkar inom ungdomsområdet. Dessa tjänster har en sektorsövergripande roll och funktion och har kommit till utöver de tjänster som verkar inom kommuners åtagande att bedriva öppen ungdomsverksamhet. Utvecklingen av tvärsektoriella politikområden, i detta fall ungdomspolitik, och de nya tjänster som skapats för att operationalisera en lokal ungdomspolitik resulterar i nya behov av kompetens. Den lokala utvecklingen av ungdomspolitik och viljan till ökad dialog med unga medborgare ställer krav på kommunledning och ledningsgrupper och leder till att mer flexibla organisationer behöver utvecklas. Det blir allt vanligare att ungdomssamordnaren får en nyckelroll och funktion i detta arbete.

Det tvärsektoriella perspektivet på ungdomspolitiken existerar inte enbart på lokal nivå. Såväl den nationella som den europeiska ungdomspolitiken är tvärsektoriell och eftersträvar en helhetssyn på unga. De olika nivåerna påverkar olika områden och olika system som i bästa fall samverkar. Det är viktigt att ungdomspolitiken fungerar tvärsektoriellt men lika viktigt att de olika nivåerna kommunicerar sinsemellan. Därför är ungdomspolitiken inte bara tvärsektoriell utan även vertikal.

2 Strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik

I det här kapitlet beskrivs hur arbetet med utbildningen lagts upp samt utbildningens innehåll och resultat.

2.1 Idéseminarium

Den 29 januari 2010 samlade Ungdomsstyrelsen ett antal representanter från några av landets kommuner in till ett ”rundabordsamtal”. Syftet med samtalet var att ta fram förslag och idéer på hur Ungdomsstyrelsen skulle kunna utforma en utbildning som utifrån regeringsuppdraget (IJ2009/2272/UF) skulle kunna anpassas till kommuners behov av kompetensutveckling inom ramen för det lokala ungdomspolitiska arbetet. Sex personer från fyra kommuner, en region och en stadsdel deltog i samtalet. Tre personer som inte kunde vara med på samtalet lämnade skriftliga synpunkter och inspel på vad de ansåg viktigt att ha med i utbildningen efter att ha tagit del av regeringsuppdraget.

Som underlag har myndigheten även samlat in synpunkter från nätverket NUNI som består av kommunala ungdoms- och demokratisamordnare som arbetar med ungas inflytande och ungdomspolitiska frågor. Den 5 februari 2010 genomförde NUNI en workshop i form av ett ”dialogcafé” där nätverkets medlemmar, i huvudsak bestående av ungdomssamordnare, diskuterade sina respektive tjänsteuppdrag och kompetensbehov.

De områden och aspekter som rundabordsamtalets deltagare och medlemmarna i NUNI ansåg att utbildningen skulle omfatta och innehålla sammanfattas här:

- Fokus på organisations- och utvecklingsarbete
- Fokus på strategier och metoder för interna processer och samverkan
- Prioritera fler än en person från respektive kommun, helst både chef och medarbetare
- Koppla utbildningen till befintligt arbete på hemmaplan
- Gör både operativ personal och chefer delaktiga
- Fokus på ungdomspolitik – vidga inflytandearbetet

2.2 Nationell utbildning, strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik

I regeringsuppdraget (IJ2009/2272/UF) skulle Ungdomsstyrelsen initiera och genomföra utbildningsinsatser riktade till anställda som har en samordnande roll för det lokala ungdomspolitiska arbetet i kommunerna. Syftet, enligt regeringsuppdraget, skulle vara att öka kunskaperna om det internationella och nationella ungdomspolitiska arbetet samt att skapa möjligheter för informations- och erfarenhetsutbyte för deltagarna.

Ungdomsstyrelsens nationella utbildning pågick från juni 2010 till december 2010.

Kursens utformning

Ungdomsstyrelsen har under ett antal år genomfört olika utbildningar inom bland annat: Förebyggande och främjande inom öppen verksamhet, Hur kan vi förebygga våld mot unga kvinnor samt mäns våld mot unga kvinnor och hedersrelaterat våld. Utbildningarna har varit utformade som högskoleutbildningar vilket varit framgångsrikt och myndigheten har valt att lägga upp utbildningen Strategier för utveckling av lokal ungdomspolitik på samma sätt. Utbildningen utformades som en intervallkurs på 3 x 3 dagar som omfattade 7,5 högskolepoäng. Utbildningen genomfördes i samverkan med Linnéuniversitet och var förlagd till Tollare folkhögskola som ligger i Saltsjö-Boo i Stockholm. En projektgrupp har varit knuten till utbildningen. Den har bestått av tre medarbetare från myndigheten samt en inhyrd expert och processledare.

Projektgruppen har gemensamt planerat innehåll och föreläsare samt fungerat som bollplank under utbildningstiden. Kursledningen bestående av projektledaren från Ungdomsstyrelsen och den inhyrda processledaren har stått för detaljplanering och lett arbetet under utbildningstillfällena. De tre kurstillfällena (för kursinnehåll se bilaga 2) har alla behandlat ungdomspolitik ur ett internationellt, nationellt och lokalt perspektiv, men med olika fokus varje gång. Kursledningen har genomgående arbetat med att synliggöra och lyfta fram strategier utifrån olika perspektiv. Egna strategier, andras, den egna organisationens beslutade strategier och inte minst olika strategier som kunnat identifieras utifrån föreläsningarna. Ett annat genomgående tema har varit det tvärsektoriella och att sätta in det egna arbetet i en större ungdomspolitisk och kommunal eller regional kontext.

Första utbildningstillfället inriktades på grundläggande kunskap om den Svenska ungdomspolitikens utformning, EU:s ungdomspolitiska ramverk, idéhistoriskt perspektiv på den svenska ungdomspolitiken samt ett pass om flernivåstyre och dess inverkan på lokalt arbete med fokus på den nationella svenska ungdomspolitiken. Medverkande föreläsare var Staffan Eklund, före detta enhetschef på Ungdomsstyrelsen och numera utredare vid Kooperativa Förbundet (KF), Tiina Ekman, utredare på Ungdomsstyrelsen, Petra Mårseius, departementsråd på Ungdoms- och folkrörelseenheten på Integrations- och jämställdhetsdepartementet samt Joseфина Syssner och Erling Bjurström båda från Linköpings universitet.

Det andra utbildningstillfället behandlade ungdomspolitik ur ett regionalt och lokalt perspektiv. Det nationella ungdomspolitiska uppföljningssystemet och vad det lett till behandlades parallellt med konkreta exempel på hur man strategiskt kan utveckla och förankra en lokal ungdomspolitik. Medverkande föreläsare var Charlotte Gustafsson Alidzanovic från Regionförbundet Kalmar, Jytte Rüdiger från Astrid Lindgrens hembygd, Kerstin Olofsson från Mörbylånga kommun, Lis Lyrbo från Oskarshamns kommun, Mats Trondman från Linnéuniversitetet samt Ove Strand från Trialog.

Det tredje och sista utbildningstillfället hade fokus på ungdomspolitik internationellt. Föreläsningarna hade ett historiskt perspektiv på EU:s ungdomspolitik samt perspektiv på ungdomspolitik och ungdomsarbete i Europa och lokalt ungdomspolitiskt arbete i Österrike och England. Utöver det höll Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ett pass om deras organisation i förhållande till sina medlemmar och deras hållning vad gäller tvärssektoriella politikområden, specifikt ungdomspolitik. Medverkande föreläsare var Howard Williamson från universitetet i Glamorgan i Wales, Filip Cousse från universitet i Ghent i Belgien, Bettina Schwarzmayr från WienXtra-institut für freizeitpädagogik (ifp) i Österrike och Malcolm Ball från Lewisham i England samt Bengt Westman från SKL.

I utbildningen ingick två skrivuppgifter, en inriktad på att formulera strategier för det egna lokala ungdomspolitiska arbetet samt en examinationsuppgift inriktad mot reflektion och problematisering av lokalt ungdomspolitiskt arbete utifrån föreläsningar och kurslitteratur. Examinationsuppgiften har varit frivillig men en förutsättning för att deltagarna ska få tillgodogöra sig 7,5 högskolepoäng. Strategiuppgiften var obligatorisk för bli godkänd på kursen. Att blanda erfarenhetsutbyte, reflektion och grupparbeten med föreläsningar har utgjort en viktig del i utbildningen.

Utfall – genomförande

Kursinbjudan (bilaga 2) gick ut i mars 2010 och adresserades till personer som har ett övergripande ansvar för ungdomspolitiska frågor i sin kommun eller region. Sammantaget anmälde sig 51 personer. Tack vare det stora intresset valde Ungdomsstyrelsen att utöka antalet platser från planerade 25 till 36 personer. I urvalet av deltagare prioriterade myndigheten kommuner där det var fler än en som ansökte och där en av dessa hade en strategisk övergripande ansvarsroll i det ungdomspolitiska arbetet. Ungdomsstyrelsen prioriterade även representation från regionala samarbetsorgan, men från dessa antogs endast en person. Utöver dessa deltagare var tre platser reserverade för Ungdomsstyrelsens egna medarbetare. Kunskapsdelning och kompetensutveckling är ett viktigt inslag för att myndigheten ska kunna möta kommunernas behov utifrån uppdraget att stödja och stimulera kommunerna i sitt ungdomspolitiska arbete. Ungdomsstyrelsens deltagare har ingått på samma villkor som övriga kursdeltagare. Detta har varit ett välkommet inslag hos deltagarna och givit diskussioner och grupparbeten andra, och fler perspektiv.

Av de 36 deltagarna fullföljde 35 personer utbildningen, 21 personer har dessutom valt att göra examinationsuppgiften som ger 7,5 högskolepoäng. Av deltagarna var 14 män och 22 kvinnor. Deltagarna, utöver Ungdomsstyrelsens 3 medarbetare, representerade 21 kommuner och 5 regionala samarbetsorgan. Det fanns en bred geografisk spridning. Deltagare kom från både stora och små kommuner: Boden, Botkyrka, Forshaga, Gotland (även region), Haninge, Haparanda, Jönköping, Kungsbacka, Laholm, Ludvika, Lund,

Mörbylånga, Nacka, Nässjö, Skövde, Smedjebacken, Sollefteå, Stockholm/Bromma, Uddevalla och Örnsköldsvik. De mellankommunala sammanslutningar som representerats var Region Gävleborg, Kommunförbundet i Norrbotten, Kommunförbundet i Västernorrland, Region Dalarna och Regionförbundet Kalmar.

Efter utbildningens slut skickade Ungdomsstyrelsen ut en enkät som besvarades av 24 personer. Av svaren framgår att 4 personer har befattningen högre tjänsteman och 20 personer har befattningen tjänsteman. Något fler än hälften, 15 personer, uppger att deras tjänster är förlagda till fritidssektorn, 1 person arbetar inom skolan och övriga 8 har tjänster som är centralt placerade, till exempel under kommunstyrelse, kommunledning, utvecklingsenhet eller inom regional utvecklingsenhet. Benämningen på tjänsterna som representeras bland deltagarna skiljer sig. Befattningarna består av kultur- och fritidschef, processchef, avdelningschef, ungdomskonsulent, ungdomssamordnare, demokratisamordnare, ungdomsstrateg, utvecklingsledare och utvecklingsstrateg samt handläggare. Några av deltagarna arbetar mer operativt med unga medan flertalet arbetar övergripande strategiskt. Ingen av deltagarna arbetar konkret inom någon ungdomsverksamhet.

Utvärdering

Eftersom det är första gången som Ungdomsstyrelsen genomför den här utbildningen ville myndigheten följa upp varje enskilt utbildningstillfälle. Det har gjorts med hjälp av en enkät (för sammanställning se bilaga 3) som delats ut och fyllts i på plats innan deltagarna lämnat utbildningen. Enkätsvaren har sammanställts och använts som underlag i planeringen inför del 2 och 3 i utbildningen.

Efter det att kursen avslutats skickade Ungdomsstyrelsen ut en webbenkät där deltagarna fick betygsätta utbildningen. Ungdomsstyrelsen fick in totalt 24 svar. Utifrån en 5-gradig betygsskala fick kursen följande betyg.

Anser du att kunskapen du fått är användbar i ditt arbete?	3,83
Hur värderar du processtiden under utbildningen?	4,36
Hur värderar du kursledarnas insats?	4,68
Hur bedömer du litteraturens relevans för kursen?	3,95
Hur bedömer du skrivuppgifternas relevans för ditt arbete?	4,45
Hur bedömer du möjligheten att arbeta vidare med dessa frågor på din arbetsplats?	4,73
Hur bedömer du kursen som helhet?	4,55

Medverkande föreläsare:	snitt 3,74	lägst 2,85	högst 4,57
-------------------------	------------	------------	------------

I utvärderingen som skickats ut finns få skriftliga kommentarer. Det kan ha sin förklaring i att deltagarna efter varje utbildningstillfälle fått fylla i en utvärdering på plats. Där har deltagarna varit mycket generösa med kommentarer. Det mesta som skrivs är positivt. Det finns dock skillnader i hur deltagarna mottagit föreläsningarna. Sannolikt beror det på olika grad av förkunskaper hos deltagarna. Föreläsningar under del 1 och del 2 har fått genomgående höga betyg. Dessa delar hade fokus på den nationella ungdomspolitiken och utveckling av lokal ungdomspolitik. I den tredje delen låg fokus på en internationell dimension av ungdomspolitiken och ett antal internationella gäster föreläste vilket gjorde att framförallt språket var ett problem för många i gruppen.

Kursdeltagarna var mycket nöjda med blandningen av teori och praktik, men även här finns det variationer i svaren. Somliga menar att det processinriktade arbetet och bearbetningen av föreläsningarna var avgörande för att de skulle tillgodogöra sig innehållet, medan andra ifrågasätter processarbetet och menar att det räckte gott med föreläsningarna och att dessa istället kunde varit fler. Trots olika uppfattningar får kursledning, kursen som helhet och processtiden ett mycket högt betyg.

Uppföljning i projektgruppen

I projektgruppen ingick projektledaren för utbildningen, tillika en av kursledarna, två medarbetare från Ungdomsstyrelsen samt en inhyrd processledare som kursledare nummer två. I projektgruppens utvärderande samtal som ägt rum efter varje delkurs och efter hela utbildningen kan det konstateras att Ungdomsstyrelsen lyckats leverera en uppskattad och efterfrågad utbildning. Innehållet har varit högst relevant vilket går att utläsa av de strategiuppgifter som deltagarna lämnat in, och utifrån kursutvärderingarna. Kursdeltagarna har bekräftat de utgångspunkter som projektgruppen utgått ifrån i planeringen. Dessa har varit, förutom riktlinjerna från regeringen, att ge teoretisk och praktisk kompetens i att se sitt uppdrag i ett större sammanhang, i förändringsprocesser, i samband med implementering och organisationsutveckling samt i att strategiskt skapa ett långsiktigt fokus som kan förbättra förutsättningar för unga.

Ungdomsstyrelsen kan konstatera att det finns ett uppdämt behov av att förstå samhällsutvecklingen i relation till det egna uppdraget. Det ungdomspolitiska fältet är brett och komplext, men vilar ofta på traditioner som inte längre är applicerbara på dagens förhållanden. De tjänster, arbetsbeskrivningar och arbetsuppgifter som många av deltagarnas har finns i detta vakuum. Inslag i utbildningen som behandlat möjligheter och hinder med tvärsektoriella politikområden, flernivåstyre, hinder och förutsättningar för implementering av politiska beslut och hur man konkret kan bidra till förändring har lett till att fokus på konkret ungdomsinflytande förflyttas till att deltagarna alltmer lyft diskussion och reflektion till en mer strategisk nivå. En strategisk nivå där välfärd kopplas till inflytande och där uppdrag och arbetsförutsättningar kopplas till befintlig organisation och analyseras. Vidare har det varit en fördel att låta fler personer från en och samma kommun genomgå en utbildning som, likt denna, förutsätter ett hemarbete i den egna verksamheten parallellt med utbildningen, och som även har ambitionen att det som kommer ut utav utbildningen lever vidare.

Deltagarnas strategier

I kursen ingick som obligatorisk uppgift att formulera en strategi för det ungdomspolitiska arbetet i sin kommun eller region. Totalt har 35 av 36 deltagare lämnat in uppgiften. Strategierna som deltagarna formulerat har förankring i deras nuvarande arbete. Deltagarna har uppmanats att involvera ledning och samverkanspartners i arbetet i syfte att strategierna ska vara användbara och leda till något konkret i det ungdomspolitiska arbetet. Innehållet är mycket varierande. En poäng med detta har varit att strategin ska vara användbar för kursdeltagaren. Därmed måste den utgå från den befattning och det uppdrag personen ifråga har. Det finns deltagare som under utbildningen insett att ett första steg i utvecklingen är att formulera en strategi för att få ett tydligare uppdrag kring hur den lokala ungdomspolitiken ska formuleras eller att en strategi behövs för att tydliggöra vad personen ifråga förväntas åstadkomma inom ramen för sitt uppdrag. Det finns också exempel där strategin varit att skapa en brygga mellan två sektorer i syfte att visa på vinster med ett helhetsperspektiv och samverkan mellan olika sektorer i kommunen. Andra kommit längre och har mandat att utarbeta och leda en process för ett sektorsövergripande ungdomspolitiskt arbete som kan skapa samverkan kring ungas livsvillkor efter genomgripande organisationsförändringar i kommunen. Andra exempel på strategier som formulerats är strategier för att utveckla samverkan och arbetsformer utifrån Luppundersökningars resultat samt att skapa mervärden kring ungdomspolitiska frågor regionalt och kommunalt. De inlämnade uppgifterna varierar delvis utifrån befattning och uppdrag men bekräftar också att kompetensen och förkunskaper bland deltagarna är ojämna. Väldigt många har ett ensidigt fokus på ungas inflytande. Troligtvis är detta en återspeglning av att många kommuner fortfarande likställer ungdomspolitik med ungas inflytande. Det tvärsektoriella arbetet är snarare en konsekvens av att man arbetar för att öka ungas inflytande än att den tvärsektoriella helhetssynen på ungas livsvillkor står som utgångspunkt.

Avslutningsvis har utbildningens deltagare bekräftat behovet av att se sin uppgift i en större kontext och orientera sig inom det ungdomspolitiska fältet. På det stora hela har utbildningen mött detta behov men naturligtvis finns det alltid förbättringspotential. En sådan skulle kunna vara att utarbeta ett grundkoncept som sedan kan anpassas särskilt för olika mer definierade målgrupper. Utbildningen skulle utifrån ett utvecklingsperspektiv också vinna på att involvera fler från respektive kommun och region till exempel genom en riktad chefsutbildning eller specifikt för en storstadskommun där samtliga nivåer i organisationen deltar.

3 Tankesmedjan

3.1 Nya utmaningar i inflytandearbetet för unga

I Ungdomsstyrelsens rapport, *Lika olika som lika - en kartläggning av inflytandeforum för unga i svenska kommuner* (Ungdomsstyrelsen 2009) konstaterar myndigheten att landets kommuner är mycket aktiva i att på olika sätt försöka öka och möjliggöra ungas delaktighet och inflytande. Metoderna är många och allt fler kommuner bygger organisationsstrukturer i syfte att skapa kontinuitet för ungas inflytande och för att detta ska implementeras över förvaltningsgränserna. I rapporten uppmärksammar myndigheten den utmaning som kommunerna står inför när det gäller tvärsektorielt arbete. Rapporten belyser även de svårigheter som kommunerna brottas med då de inför nya strukturer för exempelvis ungas inflytande som ska integreras i en kommunal struktur som är uppbyggt utifrån andra premisser, och som ibland även utgör ett hinder för nya sätt att arbeta på.

De nya tjänster som skapats i takt med denna utveckling diskuteras både i termer av den ojämna kompetens som finns samt ledningens betydelse för legitimitet och mandat inom ramen för dessa tjänster. De förvaltningschefer och andra mellanchefer som Ungdomsstyrelsen kom i kontakt med, i samband med ovan refererade rapport, bekräftade situationen och behovet av att arbeta på strategisk nivå med utvecklingen av den lokala ungdomspolitiken i syfte att matcha och följa utvecklingen som kravet på ökad dialog och delaktighet med unga och även andra medborgargrupper medför organisatoriskt.

3.2 Rundabordssamtal

För att undersöka intresset för ett eventuellt bildande av ett nationellt nätverk i syfte att lyfta fram utmaningar och goda exempel för den strategiska ledningsnivån för det ungdomspolitiska lokala arbetet, bjöd Ungdomsstyrelsen in till ett rundabordssamtal. Närvarande var två medarbetare från Ungdomsstyrelsen och tre personer som arbetar strategiskt med ungdomspolitik från Kristinehamn, Jönköping och Värmdö. Under samtalet föddes förslaget att bilda en tankesmedja med ett begränsat antal chefstjänstemän från olika kommuner. Syftet var att fördjupa sig och utbyta erfarenheter och kunskap med särskilt fokus på frågor om ungas inflytande och delaktighet. Kort efter att Ungdomsstyrelsen tagit initiativ till rundabordssamtalet och bestämt sig för att pröva idén med en tankesmedja för chefstjänstemän gav regeringen myndigheten att inom ramen för detta uppdrag ”... undersöka möjligheterna att stimulera ett nationellt nätverk eller en utökad dialog mellan kommunala chefer med ansvar för demokrati- och inflytandefrågor inom ungdomspolitiken.” (IJ2009/2272/UF).

3.2.1 Tankesmedjan bildas

Utifrån de synpunkter som kom fram under rundabordssamtalet bildades tankesmedjan. Myndigheten begränsade antalet deltagare till tio personer för att gruppen inte skulle bli för stor. Målgruppen var kommunala chefstjänstemän och personer som arbetar strategiskt med utveckling av ungdomspolitik med fokus på inflytande- och delaktighetsfrågor. Dessa har kontaktats och fått en skriftlig, utförlig beskrivning om bakgrund och syfte med tankesmedjan (bilaga 4). Personerna som deltog kom från: Umeå, Jönköping, Värmdö, Söderhamn, Lund, Mora, Mörbylånga, Ale, stadsdelen Skärholmen i Stockholm och Uppsala. Personen från Umeå har under året bytt tjänst och börjat arbeta i Haninge. Hon har fortsatt att delta i tankesmedjan även i sin nya tjänst. Fem träffar fördelade över året 2010 planerades in, och Ungdomsstyrelsen var sammankallande. Alla möten har varit förlagda i Stockholm och varit en halvdag långa.

Ungdomsstyrelsen ambition med tankesmedjan har varit att fördjupa diskussionen om ungdomsinflytande och hur arbetet med ungdomsinflytande strategiskt kan utvecklas i den kommunala organisationen. Syftet med tankesmedjan på längre sikt är att, om möjligt, skapa en plattform för bildandet av ett nationellt nätverk för kommunala tjänstemän på strategisk nivå med fokus på demokrati- och inflytandefrågor för unga.

3.2.2 Genomförande och utfall

Tankesmedjan har genomfört fyra av fem planerade träffar. Den fjärde träffen som skulle vara i september fick ställas in då alltför många tvingades lämna återbud. Närvaron på de fyra övriga träffarna har varit mellan sex och tio deltagare exklusive Ungdomsstyrelsens medarbetare som oftast varit två personer. Deltagarna har prioriterat träffarna men trots detta märks det att de arbetar nära politiken och att de därför ibland behöver omprioritera med kort varsel.

Nästan ingen av deltagarna kände varandra sedan tidigare vilket gjorde att den första träffen ägnades åt att var och en fick presentera sig själv och det ungdomspolitiska arbete som bedrivs i deras kommun eller stadsdel. Deltagarna fick också formulera frågor och teman som de ville fördjupa sig kring. Dessa frågor har legat till grund för tankesmedjans planering. Den andra träffen ägnades åt att samtala kring några av frågorna:

- Hur kan man som förvaltningschef hantera och förhålla sig till ”dolda syften” från politiken? Till exempel önskan att öka ungas partipolitiska engagemang via insatser och verksamheter för ungas inflytande och delaktighet via kommunala verksamheter.
- I de fall det finns en struktur för ungas delaktighet och inflytande och det finns ett system för att ta tillvara ungas synpunkter och idéer i den kommunala planerings- och beslutsprocessen – Vad är nästa steg? Hur når vi grupper som inte deltagit i planerings- och beslutsprocesser, som till exempel personerna med funktionsnedsättningar och unga i socialt utsatta områden? Hur ger vi unga inflytande i vardagen? Hur arbetar vi med värderingsfrågor, attityder, strukturer och arbetsmiljöfrågor som påverkar och kräver förändring av vuxnas, och olika yrkesgruppers, arbetsformer?

Den tredje träffen hade tankesmedjan två inbjudna gäster, Anette Dalqvist från Demokratiakademin och Ove Strand från Trialog som arbetar på uppdrag i olika svenska kommuner för att öka ungas inflytande och delaktighet. Även här låg deltagarnas frågeställningar till grund för innehållet:

- Hur kan man entusiasmera sina medarbetare i att främja inflytande och delaktighet? Förändra arbetssätt, kompetensutveckling och ledning?
- Hur åstadkommer vi samverkan mellan olika förvaltningar?

Inför fjärde och sista träffen bjöds Karin Gavelin in. Hon har varit verksam i England och i Haninge kommun och i båda fallen arbetat med medborgardialogprojekt. Karin Gavelin berättade om sina erfarenheter och slutsatser kring former för medborgardialog i Sverige och i England med fokus på unga. Utgångspunkten för Karin Gavelins föreläsning var Tankesmedjans frågor:

- Vi har en välutvecklad medborgardialog med olika medborgargrupper. Hur kan vi ”docka” in resultaten av medborgardialoger med barn och ungdomsgrupper systematiskt i uppföljnings- och planeringsarbetet i kommunen?
- Hur ska resultatet från dialogen med unga tas tillvara i verksamhets- och samhällsplaneringen och hur kan vi åstadkomma återkoppling av resultatet?

Vid den sista sammankomsten deltog även Fredrik Gunnarsson från SKL och samtalande tillsammans med Ungdomsstyrelsen och deltagarna kring framtida behov av kompetensutveckling inom det ungdomspolitiska området. Synpunkter som fördes fram var behovet av kompetens för att skapa en flexibel och långsiktig organisation kring ungdomspolitik, kompetens som äger förmågan att tänka och planera långsiktigt inom den kommunala verksamheten. Vidare menade gruppen att kompetensutveckling inom det tvärssektoriella ungdomspolitiska fältet bör handla om en kvalificerad processledning, då det berör unga inom fler sektorsområden. Några menade att man behöver se över vilka möjliga vägar för vidareutbildning som finns för personer som arbetar inom det ungdomspolitiska fältet vilket förde samtalet in på fritidsledarens kompetens och deras begränsade möjligheter till förflyttning och fler karriärvägar. Vidare var man i gruppen överens om att kravspecifikationerna för tjänster som till exempel ungdomssamordnare och liknande behöver förtydligas.

3.2.3 Resultat

Myndigheten har tidigare sett att ett nätverk som NUNI både kan vara ett stöd och en källa till kunskap för demokrati- och ungdomssamordnare som arbetar självständigt i sina respektive kommuner. Ungdomsstyrelsen ville genom att starta en tankesmedja lyfta frågan om ungas inflytande och delaktighet till chefsnivå för att närmare diskutera och undersöka hur implementering av ungas delaktighet och inflytande påverkar organisationen, hur man kan permanenta tvärsektoriella frågor som denna, vilka möjligheter som finns och vilka hinder som behöver lösas för en positiv utveckling. De fyra träffar som genomfördes och de frågeställningar som deltagarna tagit upp bekräftar behovet av erfarenhetsutbyte och plattformar där man som professionell får möjlighet att lyfta blicken och tillsammans med andra se på sin uppgift lite från sidan. Samtliga deltagare ville fortsätta att träffas och ansåg att det varit värdefullt att ingå i tankesmedjan. Behov och önskemål varierade en del. Någon ville fortsätta som vi gjort medan andra kunde tänka sig att vidga antalet deltagare i syfte att bilda nätverk. Behovet av en sammankallande kraft var i det närmaste enhällig men även här fanns det de som ansåg att ett nätverk kan fungera med vandrande ordförandeskap. Det fanns också lite olika förväntningar på vad tankesmedjan skulle kunna ge. Någon hade förväntat sig ett tydligare program för varje träff medan någon annan ansåg att det hade varit mer fruktbart med enbart erfarenhetsutbyte utan inbjudna gäster.

Ungdomsstyrelsen ser positivt på tankesmedjans verksamhet. Det krävs fler tillfällen för att gruppen ska bli en grupp. Det märktes särskilt sista gången då samtalet löpte på och deltagarna började känna varandra något mer än bara vid namn, titel och kommundillhörighet.

Tankesmedjan har rönt visst intresse från chefstjänstemän i andra kommuner under året. Det, tillsammans med den positiva respons som tankesmedjans deltagare gett uttryck för och deras uttalade behov av erfarenhetsutbyte, gör att Ungdomsstyrelsen ser goda förutsättningar till att utveckla en mer varaktig dialog kring ungdomspolitiska frågor mellan kommunala chefstjänstemän i form av ett nationellt nätverk för chefstjänstemän under 2011.

4 Fortsatta utbildningsinsatser

I och med detta utbildningsuppdrag (IJ2009/2272/UF) har frågan om professionell kompetens inom ungdomsområdet generellt aktualiserats. Den utveckling av ungdomspolitik som ägt rum sedan slutet av 1990-talet har resulterat i att kompetensförsörjningen nu är en mycket viktig utvecklingsfråga för det fortsatta arbetet. Ungdomsstyrelsen menar att det finns ett behov av grundläggande kompetenshöjning inom det kommunala ungdomsområdet. Det visar sig bland annat i de tjänster som vuxit fram under de senaste åren som ofta har en sektorsövergripande roll och funktion.

Då Ungdomsstyrelsen under 2010 genomfört den nationella utbildningen kring strategisk utveckling av den lokala ungdomspolitik har även frågan om kompetensförsörjning för den lokala ungdomsverksamheten åter aktualiserats. Ungdomsstyrelsens tidigare satsning på förebyggande och främjande ungdomsverksamhet som genomfördes under åren 2006–2008 visade på ett stort kompetensbehov inom ungdomspolitikens område, speciellt gällande den öppna ungdomsverksamheten. Kartläggningar från den satsningen visade på stora ojämnheter i landet vad gäller kompetens för den operativa verksamheten vid ungas mötesplatser. Men frågan är i lika hög grad hur kompetensförsörjningen ser ut för det strategiska och verksamhetsledande arbetet för verksamheter inom ungdomsområdet. Den personal som arbetar inom det ungdomspolitiska området i kommunerna har en mycket skiftande utbildningsbakgrund. Det kan dock konstateras att det saknas högre utbildning för det tvärsektoriella ungdomsområdet i Sverige.

Under 2000-talet har kommunernas aktiviteter vad gäller lokalt ungdomsinflytande skjutit fart. Olika former av inflytandeforum för unga har etablerats i syfte att stärka den lokala demokratin. Lokala verksamheter med varierande huvudmannaskap och driftformer utvecklas. Det är inte bara kommuner utan även olika organisationer inom det civila samhället som tar sig an frågan om ungas etablering i samhället, det kan vara allt från arbetsmarknad, integration, utbildning, kultur och idrott. Alla dessa förändringar skapar en förnyad utgångspunkt för frågan om professionell kompetensförsörjning för det ungdomspolitiska fältet.

Ungdomsstyrelsen har under en tid fört dialog med SKL om de förändringar som sker inom den kommunala organisationen och verksamheterna kring frågorna inom det ungdomspolitiska området. Vid ett antal tillfällen har även frågan om kompetens och utbildningsbehov diskuterats. Det finns en samsyn kring att det finns behov av långsiktigt planeringsarbete inom den kommunala verksamheten och att det bör handla om en kvalificerad processledning – då det berör unga inom fler områden. När det gäller utbildningsområdet behövs ytterligare utveckling i form av en högskoleutbildning kring strategisk ungdomspolitisk teori och praktik. Inte minst som det inom den kommunala verksamheten behövs kompetens som är flexibel.

Högskolan har idag stor frihet att utforma utbildningsutbudet efter den efterfrågan som finns. Det går att ställa den hypotetiska frågan om en ny kandidatutbildning på tre år (grundutbildning) eller en ett- eller tvåårig masterutbildning (fördjupad utbildning) med inriktning mot ungdomsområdet baserad på en sektorsövergripande ungdomspolitik skulle möta det kompetensbehov som finns inom kommunerna idag och framöver. Frågan är nog för tidigt ställd. För att möta det framtida kompetensbehovet behövs dock en fortsatt och fördjupad dialog mellan kommuner, högskolor, SKL och Ungdomsstyrelsen.

4.1 Ungdomsstyrelsens förslag

Ungdomsstyrelsen föreslår att:

- Ungdomsstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med SKL initiera ett samtal med kommuner och högskolor om hur framtida kompetensbehov kan utformas.

Parallellt med ovan nämnda förslag anser Ungdomsstyrelsen att den utbildning som genomförts för kommunala tjänstemän har varit framgångsrik och att det finns behov för ytterligare utbildningar framöver. En permanent ungdomspolitisk utbildning bör utformas utifrån en bred bas med till exempel vertikal och tvärspektoriell ungdomspolitik i botten och som ska kunna inriktas och skraddarsys för olika målgrupper och nivåer i den kommunala organisationen. Ett särskilt uppdrag med särskilda medel i ett uppbyggnadsskede skulle kunna bidra till att myndigheten på sikt kan finansiera utbildningen via avgifter och inom ramen för befintlig budget.

Ungdomsstyrelsen föreslår att:

- Ungdomsstyrelsen får i uppdrag att fortsatt arbeta med fortbildning riktad till kommunala tjänstemän och chefer som arbetar strategiskt och tvärspektoriellt.

Avslutningsvis konstaterar Ungdomsstyrelsen att utbildning enligt det koncept som utvecklats på myndigheten sedan 2007 är ett bra komplement till övriga insatser inom ramen för myndighetens stöd till kommunerna. Det är ett sätt att sprida kunskap och bidrar samtidigt till fortsatt aktivitet i berörda kommuner och regioner efter det att utbildningen avslutats.

5 Referenser

Regeringsuppdrag (IJ2009/2272/UF)

Rådsresolution 15131/09

Regeringens strategi för ungdomspolitiken, skrivelse 2009/10:53

Ungdomsstyrelsen (2009). *Lika olika som lika - en kartläggning av inflytandeforum för unga i svenska kommuner*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

Ungdomsstyrelsen (2010). *Fokus 10*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.

6 Bilagor

Regeringsuppdrag IJ2009/2272/UF	Bilaga 1
Kursinbjudan	Bilaga 2
Sammanställning av delutvärderingar	Bilaga 3
Bakgrund och syfte med tankesmedjan och inbjudan	Bilaga 4



REGERINGEN

Bilaga 1

Regeringsbeslut 10

2009-12-10

IJ2009/2272/UF

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Ungdomsstyrelsen
Box 17 801
118 94 Stockholm

Uppdrag till Ungdomsstyrelsen att genomföra utbildningsinsatser för kommunala samordnare för ungdomspolitiken

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Ungdomsstyrelsen att genomföra utbildningsinsatser för personer som har en samordnande roll för det lokala ungdomspolitiska arbetet i en kommun. Utbildningsinsatserna ska syfta till att öka kunskaperna på lokal nivå om det internationella och nationella ungdomspolitiska arbetet samt till att skapa möjligheter till informations- och erfarenhetsutbyte för deltagarna.

Vidare ska Ungdomsstyrelsen inom ramen för uppdraget undersöka möjligheterna att stimulera ett nationellt chefsnätverk eller en utökad dialog mellan kommunala chefer med ansvar för demokrati- och inflytandefrågor inom ungdomspolitiken. Detta skulle kunna bidra till en fortsatt utveckling av former och innehåll för ungas inflytande i såväl verksamheter som i politiska beslut.

Ungdomsstyrelsen får disponera högst 380 000 kronor för kostnader för uppdraget. Medlen utbetalas av Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) efter rekvisition från Ungdomsstyrelsen senast den 15 december 2009. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 17 anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet, anslagsposten 7 Till regeringens disposition.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) senast den 31 december 2010. Av rapporten ska framgå vilka utbildningar som genomförts och vilket innehåll de haft, vilka som deltagit i utbildningsinsatserna, den geografiska spridningen på deltagarna samt vilka resultat och slutsatser som kan konstateras utifrån utbildningsinsatserna. Kostnaderna för utbildningens genomförande och Ungdomsstyrelsens administrativa kostnader ska också redovisas. Medel som inte har förbrukats för avsett ändamål ska återbetalas till

Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) senast den 31 december 2010.

Bakgrund

En stor del av de politiska beslut som påverkar ungdomars levnadsvillkor fattas och genomförs i kommunerna. På så sätt kan kommunerna anpassa verksamheterna efter sina invånares förutsättningar och behov och säkerställa att verksamheten för ungdomar blir långsiktig och ändamålsenlig. Det är av stort värde att det ungdomspolitiska arbetet i kommunerna är kunskapsbaserat och att det bedrivs målmedvetet och strategiskt. De senaste åren har allt fler kommuner inrättat särskilda tjänster för att samordna olika kommunövergripande processer och inte minst det lokala demokratiarbetet. Det är motiverat att stimulera kompetensutveckling för dessa ungdoms- och demokratisamordnare samt att hitta former för en utökad kommunikation kring ungdomsinflytande mellan personer på chefsnivå i kommunerna.

Under hösten 2009 har regeringen beslutat om en ny strategi för ungdomspolitiken (En strategi för ungdomspolitiken, skr. 2009/10:53). Strategin beskriver inriktningen av den framtida ungdomspolitiska arbetet och innehåller även ett handlingsprogram med 45 åtgärder inom olika områden. Detta uppdrag till Ungdomsstyrelsen aviserades som åtgärd 32 i handlingsprogrammet.

Under hösten 2009 har även EU:s medlemsstater kommit överens om ett nytt ramverk för ungdomssamarbetet inom EU (rådsresolution 15131/09). Ungdomars villkor påverkas av beslut inom alla samhällsområden och som fattas såväl lokalt som nationellt och internationellt. Kunskapsöverföring mellan dessa nivåer är därför av stor vikt för det ungdomspolitiska arbetet.

På regeringens vägnar

Jan Björklund

Lena Jutdal

Kopia till:

Integrations- och jämställdhetsdepartementet/SAM
Sveriges Kommuner och Landsting

Bilaga 2a

[Klicka här för att läsa brevet i din webbläsare](#)



Unik utbildning om att utveckla ungdomspolitiken **Vi inbjuder till kursen Strategier för utveckling av den lokala ungdomspolitiken.**

Kursen vänder sig i första hand till dig som har ett **övergripande ansvar för det lokala ungdomspolitiska arbetet.**

Vi ser gärna att ett par personer gemensamt ansöker från varje intresserad kommun eller stadsdel. Du är också välkommen att söka om du har en liknande funktion för det **regionala** ungdomspolitiska arbetet.

Kursen omfattar 7,5 högskolepoäng och pågår 3x3 dagar under 2010 med start den 1-3 juni på Tollare folkhögskola.

» [Läs mer om utbildningen](#)

Kursen är unik i sitt slag då det är första gången en högskolekurs kring ungdomspolitik arrangeras.

Arrangör är **Ungdomsstyrelsen** i samverkan med **Linnéuniversitetet**.

Med vänlig hälsning

Gerhard Holmgren
Tfn 08-566 219 47
» [e-post](#)

Berit Israelsson
Tfn 08-566 219 58
» [e-post](#)

Ungdomsstyrelsen är en myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor. Vi ger stöd till föreningsliv och kommuner samt till internationellt samarbete.
» <http://www.ungdomsstyrelsen.se/>

Detta meddelande skickas från Ungdomsstyrelsen med hjälp av Paloma. Har du tekniska frågor om utskicket, så kan du kontakta **Magnus Nilsson** webmaster Ungdomsstyrelsen
» [e-post](#)

© 2010

Ungdomsstyrelsen, Box 17 801, SE-118 94 Stockholm, Sverige
tfn 08-566 219 00, fax 08-566 219 98, » [e-post](#)



Strategier för utveckling av den lokala ungdomspolitik

Kursinbjudan

Strategier för utveckling av den lokala ungdomspolitik

Plats: Tollare folkhögskola, Saltsjö Boo

3x3 dagar under 2010

Kursen omfattar 7,5 högskolepoäng och pågår 3x3 dagar under 2010. Arrangör är Ungdomsstyrelsen i samverkan med Linnéuniversitetet.

Vilka kan gå?

Kursen vänder sig i första hand till dig som har ett övergripande ansvar för det lokala ungdomspolitiska arbetet. Vi ser gärna att ett par personer gemensamt ansöker från varje intresserad kommun eller stadsdel. Du är också välkommen att söka om du har en liknande funktion för det regionala ungdomspolitiska arbetet.

Kursinnehåll

Du får grundläggande kunskap om den nationella och europeiska ungdomspolitik. Som deltagare får du diskutera dina erfarenheter och fördjupa dig i olika exempel. Kursen ger även fördjupad kunskap om hur det lokala ungdomspolitiska arbetet kan genomföras och du får möjlighet att formulera konkreta strategier och utvecklingsplaner.

Du deltar i föreläsningar och uppföljande samtal samt tar del av relevant litteratur. Om du vill finns också möjlighet att examinera 7,5 högskolepoäng vid Linnéuniversitetet genom en särskild uppgift.

Kostnad

Kursavgiften är 5 900 kronor. Deltagaren står själv för logi- och reskostnader.

Ansökan

Ansökan ska lämnas **senast 23 april** på Ungdomsstyrelsens webbplats:

www.ungdomsstyrelsen.se

Föreläsare

Inger Ashing, enhetschef på Ungdomsstyrelsen.

Erling Bjurström, professor på Linköpings universitet.

Filip Coussée, forskare på universitetet i Ghent i Belgien.

Staffan Eklund, tidigare enhetschef på Ungdomsstyrelsen och idag utredare på Koperativa förbundet.

Tiina Ekman, utredare på Ungdomsstyrelsen.

Fredrik Gunnarsson, handläggare på SKL, Sveriges Kommuner och Landsting.

Charlotte Gustafsson Alidzanovic, koordinatör på Regionförbundet Kalmar län.

Petra Mårseius, kansliråd från Integrations- och jämställdhetsdepartementet.

Josefina Süssner, forskare på Linköpings universitet.

Mats Trondman, forskare på Linnéuniversitetet.

Howard Williamson, professor på Glamorgan-universitetet i Storbritannien.

Daniel Wolgemuth, utredare på Ungdomsstyrelsen.

Susanne Zander, utredare på Ungdomsstyrelsen.

Kursen omfattar tre teman

Strategier för utveckling av den lokala ungdomspolitiken

Plats: Tollare folkhögskola, Saltsjö Boo

Kurstider: 1-3 juni 28-30 september 23-25 november

Kursen startar 11.00 DAG 1 och avslutas 14.00 DAG 3. DAG 1 och DAG 2 håller kursen på till 19.00 på kvällen.



TEMA 1

Nationell ungdomspolitik

Den svenska ungdomspolitiken är formulerad som en kunskapsbaserad sektorsövergripande politik med särskilt fokus på ungas inflytande och välfärd. Kursen tar upp de grundläggande tankarna kring hur en sådan politik är utformad. Hur följs den upp i form av indikatorer och i olika rapporter? Vad är skillnaden mellan ett eget politikområde och ett sektorsövergripande politikområde? Vad innebär ett ungdomsperspektiv? Vi tar även upp ungdomspolitikens idéhistoria.

Moment

- Ungdomspolitikens system och tanke
- Från politik riktad mot unga till sammanhållen ungdomspolitik.
- Ungdomsperspektivet – vad handlar det om?
- Vad är ett politikområde och vad är statens och kommunens uppgift?
- Ungdomsstyrelsens utredningar och rapporter – vad har kommit fram?



TEMA 2

Den europeiska ungdomspolitiken

Inom detta tema presenterar vi den europeiska ungdomspolitiken ur ett historiskt perspektiv fram till idag. Hur har den påverkat den nationella och lokala ungdomspolitiken i Sverige och på vilket sätt har Sverige medverkat i dess utformning. Vi tar även upp flernivåstyre och hur det påverkar det lokala arbetet. Du får även kunskap om hur ungdomspolitiken är utformad i andra europeiska länder.

Moment

- Framväxten av ungdomspolitik i Europa.
- Europatanken och de unga.
- EU:s ungdomspolitiska ramverk och Agenda 2020.
- Vad är flernivåstyre och hur påverkas det lokala arbetet?
- Ungdomspolitik i olika europeiska länder.



TEMA 3

Lokal ungdomspolitik

Det tredje temat handlar om hur en lokal ungdomspolitik kan utvecklas. Hur går man från kunskap om unga till att genomföra en sektorsövergripande ungdomspolitik? Hur skapas en policy? Vilka olika verktyg i form av enkäter och utvärderingar finns? Hur kan resultat analyseras och förstås? Hur kan strategier utvecklas? Vi ser även på ungdomsperspektivets genomslag inom skolan, arbetslivet, kulturen, fritiden och det civila samhället samt tar upp frågor om lokalt ungdomsinflytande.

Moment

- Från kunskap om unga till policy i kommunal verksamhet.
- Hur kan man använda enkäter?
- Kalmarregionens ungdomspolitiska arbete.
- Ungdomsinflytande i olika verksamheter.
- Att formulera strategier och handlingsplaner.

Bilaga 3

Sammanställning av delutvärderingar, första delen ägde rum 1-3 juni, andra träffen den 28-30 september och tredje träffen genomfördes den 23-25 november 2010

Deltagarna fick bedöma delmomentet i sin helhet "Innehåll i kursen", föreläsningarna, "processen" som står för de arbetspass som skett mellan föreläsningarna, ledarskapet, den egna insatsen "min egen insats" samt Tollare folkhögskola som anläggning "mat, logi och lokaliteter. Deltagarna har fått markera sin uppfattning med kryss på en linje där dåligt är markerat längst till vänster och mycket bra längst till höger. Deltagarna har också fritt fått kommentera varje rubrik/fråga. Dessa redovisas inte här på grund av att kommentarerna varit väldigt många och skulle ta alltför mycket utrymme i denna rapport. Övervägande av kommentarerna är positiva. En del kommentarer består av förslag till förändring som till exempel kortare föreläsningar, fler och längre föreläsningar, mindre processövningar och mer teori, mindre teori och mer erfarenhetsutbyte, fler strukturerade samtal så att alla kommer till tals, se till att inte några få pratar hela tiden.

Tabell 1 Innehållet i kursen, 2010. Procent

Svarsalternativ	Kurstillfälle 1	Kurstillfälle 2	Kurstillfälle 3
Dåligt	0	0	0
Mindre bra	3	0	7
Bra	44	33	45
Mycket bra	53	67	48
Summa	100	100	100

Tabell 2 Föreläsningar, 2010. Procent

Svarsalternativ	Kurstillfälle 1	Kurstillfälle 2	Kurstillfälle 3
Dåligt	0	0	0
Mindre bra	0	3	28
Bra	33	27	55
Mycket bra	67	70	17
Summa	100	100	100

Tabell 3 Processen, 2010. Procent

Svarsalternativ	Kurstillfälle 1	Kurstillfälle 2	Kurstillfälle 3
Dåligt	0	0	0
Mindre bra	9	0	0
Bra	29	38	17
Mycket bra	62	63	83
Summa	100	100	100

Tabell 4 Ledarskapet, 2010. Procent

Svarsalternativ	Kurstillfälle 1	Kurstillfälle 2	Kurstillfälle 3
Dåligt	0	0	0
Mindre bra	0	0	3
Bra	33	27	3
Mycket bra	67	73	93
Summa	100	100	100

Tabell 5 Min egen insats, 2010. Procent

Svarsalternativ	Kurstillfälle 1	Kurstillfälle 2	Kurstillfälle 3
Dåligt	3	0	0
Mindre bra	3	6	10
Bra	56	33	34
Mycket bra	38	61	55
Summa	100	100	100

Tabell 6 Mat, logi, lokalteter, 2010. Procent

Svarsalternativ	Kurstillfälle 1	Kurstillfälle 2	Kurstillfälle 3
Dåligt	0	0	0
Mindre bra	3	6	21
Bra	32	30	24
Mycket bra	65	64	55
Summa	100	100	100

Bilaga 4a

Dnr

Bakgrund till Ungdomsstyrelsens initiativ att starta "Tankesmedja för chefstjänstemän"

I vårt senaste regeringsuppdrag om lokalt ungdomsinflytande konstaterar vi att engagemanget och insatserna för att öka och möjliggöra ungas delaktighet och inflytande i landets kommuner fortsätter och utvecklas.

Vi konstaterar bland annat att utvecklingsarbetet framförallt resulterat i att en stor mängd metoder för att involvera unga i kommunal planering används och olika forum upprättats. Vidare ser vi att allt fler kommuner nu inte bara sätter sin tilltro till en form av inflytandeforum utan kombinerar olika insatser/verksamheter och aktiviteter för att nå och involvera olika grupper av unga. Strukturer för ungdomars inflytande formas och organisering över förvaltningsgränserna utvecklas.

Det är alltid en utmaning att få till stånd fungerande strukturer för tvärssektoriella frågor och vi har sett att ett nätverk som NUNI både kan vara ett stöd och en källa till kunskap för demokrati- och ungdomssamordnare som arbetar mycket självständigt i sina respektive kommuner.

Vi vill genom att starta en Tankesmedja lyfta frågan om ungas inflytande och delaktighet till chefsnivå för att närmare diskutera och undersöka hur implementering av ungas delaktighet och inflytande påverkar organisationen, hur man kan permanenta tvärssektoriella frågor som denna, vilka möjligheter som finns och vilka hinder som behöver övervinnas och lösas för en positiv utveckling.

I samband med ett rundabordsamtal med Bernt Jendrny (tidigare socialchef och nu utvecklingsledare) i Kristinehamns kommun, Hans-Åke Antonsson (ungdomspolitisk chef) i Värmdö kommun och Ylva Millback (fritidschef) i Jönköpings kommun kring vårt ovan nämnda uppdrag föddes förslaget att bilda en Tankesmedja med ca 10 chefstjänstemän från olika kommuner med syftet att fördjupa sig och utbyta erfarenheter och kunskap i dessa frågor. Tankesmedjan är avgränsad till fem träffar där Ungdomsstyrelsen är sammankallande. Den första träffen kommer Tankesmedjan att konstituera sig och lägga fast innehållet för kommande tre träffar. Den sista träffen kommer vi att ägna åt utvärdering och ett eventuellt bildande av nätverk för förvaltningschefer med fokus på demokrati- och inflytandefrågor bland unga i kommunen.

Vi som står bakom detta initiativ heter Berit Renström Israelsson och Gerhard Holmgren och arbetar båda på enheten för nationell och kommunal ungdomspolitik.

Bilaga 4b

2010-12-23 Dnr

Inbjudan till Tankesmedja

Utifrån vår regeringsrapport, *Lika olika som lika – en rapport om lokalt ungdomsinflytande*, har Ungdomsstyrelsen tillfrågat dig och ytterligare nio kommunala förvaltningschefer/strateger till att ingå i en tankesmedja under 2010. Fem möten kommer att genomföras under året.

Vi bjuder in till ett första möte Onsdagen den 13 januari, kl 12.00-16.00, Sensus Möte, Klara Södra Kyrkogata 1, vån.9, Stockholm. Lokalen ligger precis vid T-Centralens tunnelbanestation och ett stenkast från Centralstationen.

Vår ambition med tankesmedjan är att fördjupa diskussionen om ungdomsinflytande och för hur detta arbete strategiskt kan utvecklas i den kommunala organisationen. Tankesmedjan är på längre sikt tänkt som möjlig plattform för bildandet av ett nätverk för kommunala tjänstemän på strategisk nivå med fokus på demokrati- och inflytande frågor för unga.

Program

12.00 Gemensam lunch

13.00 Inledning och presentationsrunda

13.30 Lika olika som lika – samtal utifrån slutsatser

14.00 Kaffe och fortsatt samtal

15.30 Datum för kommande möten samt önskemål om innehåll för kommande möten

16.00 Slut

Hör av dig om du har särskilda önskemål gällande kost.

Med vänlig hälsning

Gerhard Holmberg och Berit Renström Israelsson

© Ungdomsstyrelsen 2010
projektledare Berit Israelsson
språkgranskning Linn Elgstrand
omslag/illustration Christián Serrano

distribution Ungdomsstyrelsen, Box 17801, 118 94 Stockholm
webbplats www.ungdomsstyrelsen.se
e-post info@ungdomsstyrelsen.se
tfn 08-566 219 00, fax 08-566 219 98

UNGDOMSSTYRELSEN

är en myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor.
Vi ger stöd till föreningsliv och kommuner samt till internationellt samarbete.



UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se